

Stuurgroep Evaluatie Politieorganisatie

Lokaal verankerd, nationaal versterkt

Conclusies

De Stuurgroep komt op basis van het uitgevoerde onderzoek tot de volgende hoofdconclusies.

1. Het Nederlandse staatsbestel, de bevolking én de politiemedewerkers zijn gebaat bij een effectieve, efficiënte, kwalitatief hoogwaardige, innovatieve en flexibele politieorganisatie, die functioneert onder het bevoegd gezag en democratisch is ingebed.
2. De reorganisatie van de politie in 1994 heeft ten opzichte van de tot dan toe bestaande rijks- en gemeentepolitie tot verbetering in de effectiviteit, efficiency, kwaliteit, flexibiliteit, slagkracht en innovatiekracht geleid. Er is één soort politie ontstaan.
3. De effectiviteit, efficiency, kwaliteit, flexibiliteit, innovatiekracht en transparantie moeten in het huidige bestel worden verbeterd. De samenhang tussen de politiekorpsen moet daarbij worden versterkt.
4. De democratische inbedding van de politie was in de Politiewet 1993 al matig vormgegeven en met vraagtekens omkleed. Door de rolonzuiverheid van de spelers in het politiebestedel zijn de vraagtekens in de praktijk niet weggenomen. Hier zijn te noemen het centrale niveau, de korpsbeheerder, het regionaal college en gemeenteraden, maar ook de korpschef die in de Politiewet 1993 onduidelijk is gepositioneerd.
5. Het centrale en het decentrale niveau hebben geen gemeenschappelijke visie op de politie.
6. Hoewel de vorming van één soort politie in 1994 als een verworvenheid kan worden gezien, heeft dit zich door het autonome karakter van de politieregio's, het onvoldoende invullen van landelijke kaders en het ontbreken van een gemeenschappelijke sturing niet weten te vertalen in een optimale ontwikkeling van de politie en heeft dit tot spanning geleid in de verhouding centraal-decentraal en in de samenhang tussen gezag en beheer.
7. Gegeven het beschikbare cijfermateriaal, is niet aangetoond dat de schaal van de korpsen significant van invloed is op de geleverde prestaties.
8. In het (gewijzigd) politiebestedel moet rekening worden gehouden met het in balans brengen van de centrale en de decentrale belangen, het verhelderden van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, de koppeling van de politie aan andere veiligheidspartners op regionaal niveau en flexibiliteit om schaalvergroting te kunnen realiseren.
9. Het voorstel tot wijziging van de Politiewet 1993 (versterken rijksbevoegdheden) zal de knelpunten in het politiebestedel niet oplossen.
10. Nationale politie, provinciale politie, regionaal doorontwikkelde politie en het scheiden van de bestuurlijke en justitiële politie zijn geen modellen die als basis voor een wijziging in het politiebestedel kunnen dienen, omdat deze modellen geen afdoende oplossing bieden voor de gesignaleerde knelpunten.

Stuurgroep Evaluatie Politieorganisatie

Lokaal verankerd, nationaal versterkt

Aanbevelingen

De Stuurgroep komt tot de volgende aanbevelingen, die in onderling verband moeten worden gezien en doorgevoerd.

1. De positie van de gemeenteraden moet worden versterkt om de lokale verankering beter te garanderen. Hiervoor is niet alleen een inbrengrecht voldoende, maar moet ook een plicht voor het regionaal veiligheidsbestuur om inbreng aan de gemeenteraden te vragen in wetgeving worden opgenomen.
2. Het lokale gezag over de politie dient te berusten bij burgemeester en officier van Justitie.
3. Het regionaal veiligheidsbestuur (zolang dit nog niet is gevormd: het regionaal college) is verantwoordelijk voor de vaststelling van het veiligheidsbeleid, inclusief de politieprioriteiten in de regio. Beleidsvoorbereiding en -uitvoering zijn, voorzover het de politie betreft, de verantwoordelijkheid van de regionaal korpschef.
4. De voorzitter van het regionaal veiligheidsbestuur, de hoofdofficier van Justitie en de regionaal korpschef dienen periodiek met elkaar overleg te voeren over de voortgang en ontwikkelingen in het realiseren van het regionale veiligheidsbeleid.
5. De regionaal korpschef moet worden belast met de dagelijkse leiding van het regionaal korps op alle operationele en beheersaspecten, binnen de kaders die aan hem worden gesteld vanuit het lokale gezag, het regionale veiligheidsbestuur en het concernbestuur. Dit is *mutatis mutandis* van toepassing op de korpschef KLPD met betrekking tot zijn korps.
6. De Nederlandse politie moet worden ingericht als een concern om de balans tussen centraal en decentraal niveau en tussen de onderdelen van het concern te optimaliseren. Het concern dient te bestaan uit een concernbestuur (verantwoordelijk voor het beheer van het concern en de concernbesturing van de regiokorpsen en het KLPD), een concernstaf van beperkte omvang, het KLPD, de regiokorpsen en een dienst Beheersondersteuning ('shared services'). In het concern moet de medezeggenschap adequaat worden gepositioneerd door middel van een Ondernemingsraad op concernniveau.
7. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Justitie maken prestatieafspraken met het concernbestuur politie. Vanuit rijksniveau is er sprake van één budgetstroom richting het concern. Huidige budgetstromen afkomstig van andere departementen worden door tussenkomst van de minister van BZK aan het concern ter beschikking gesteld, waarbij de te leveren prestaties in de prestatieafspraken worden opgenomen.
8. De effectiviteit, de efficiency, de kwaliteit, flexibiliteit en innovatiekracht moeten worden verbeterd. Hiervoor heeft het concernbestuur een primaire verantwoordelijkheid. Het is daarbij evident dat de deskundigheid, die op velerlei gebied in de huidige politieorganisatie aanwezig is, van grote meerwaarde is om de politieorganisatie verder te ontwikkelen op de genoemde punten.
9. Schaalvergroting van de regio's leidt op dit moment af van de werkelijke knelpunten in het huidige bestel. Van schaalverkleining mag evenwel geen sprake zijn. Het inbouwen van flexibiliteit in wet- en regelgeving ten behoeve van schaalvergroting is noodzakelijk. De congruentie van de politieregio's met de veiligheidsregio's is essentieel om het regionaal college in het regionaal veiligheidsbestuur te laten opgaan. Waar op dit moment knelpunten bestaan zal een politiek-bestuurlijke afweging moeten worden gemaakt. Het gaat daarbij dan om de incongruenties Haarlemmermeer en Hattum en de omvang van de regio's Zaanstreek-Waterland en Gooi en Vechtstreek.
10. Voor het doorvoeren van deze aanbevelingen en het introduceren van het concern Nederlandse politie is het aanbevelenswaardig om een *Gemeenschappelijk Programma Politieontwikkeling* in te richten, waarin alle betrokken partijen participeren en waarin de inhoudelijke stappen en processtappen worden gecoördineerd en stapsgewijs worden ingevoerd onder het gezag van en de sturing door de bevoegde ministers.